

Mennyit bír a celluloid?

HAJLÉKTALANOK A MÉDIÁBAN

Fotó: © Csajbók Anita (Anthropolis) – MTA KI - EtnoFotó-díjazott

**A hajléktalanság és a szociális megnyomorítottság képei -
reprezentációk és funkciók a létminimum alatt...**

Filmszemle és tudományos konferencia 2004. február 26-27-én

Palantír Film

a **Palantír Film Vizuális Antropológiai Alapítvány** és az **Anthropolis Antropológiai Közhasznú Egyesület** szervezésében

**Helyszín: BMSZKI (Budapesti Módszertani Szociális Központ) Nagyterme,
Budapest XIII. ker. Dózsa György út 152.**

Támogatók:

a **Nemzeti Kulturális Alapprogram – Mozgókép Szakmai Kollégium (2003/1007 kódszámú
filmes események program)** és a **Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma**

A koncepció:

A rendszerváltás óta a városi szegénység és hajléktalanság a társadalom egyik akut, megoldásra váró problémája. A szociálisan veszélyeztetett és szélsőségesen kiszolgáltatott emberek problémáira néhány elkeseredett, figyelemfelkeltő kísérlet ellenére átfogó megoldási stratégia nem született.¹ Ugyanakkor évről-évre, meglehetősen nagy számban készülnek a hajléktalanságot, a szociális peremhelyzetet bemutató, a hajléktalanok közegében játszódó, különböző mélységű, szándékú és minőségű riportok, filmek és képi reprezentációk. A hajlékkeresés és a nagyvárosi szegénység képei megjelennek a médiában, plakátokon, mozifilmeken és tudományos, illetve dokumentumfilmekben: vannak köztük megrázóak és vidámak, hatásvadász módon manipulatívak és hitelesek, reálisak és sztereotípek, bugyuták és komplexek, lényegtelenek és sorsfordítóak, sőt, olykor kifejezetten veszélyesek is!

2004 február 26-27-én (csütörtök-péntek), a BMSZKI Nagytermében szeretnénk csokorba szedni a legszélsőségesebb, de legjellemzőbb példákat és a témával foglalkozó szakemberekkel (szociális nonprofit szervezetek munkatársaival, szociális munkásokkal és gondozókkal, társadalomtudósokkal, kultúrakutatókkal, filmesekkel és média-szerkesztőkkel, -elemzőkkel) együtt végignézni, megvitatni ezeket a munkákat. Azokra a kérdésekre keressük a választ, hogy a 80-as évek óta feltűnő városi szubkultúra milyen vizuális reprezentációkkal rendelkezik a közszolgálati és kereskedelmi médiában, illetve a dokumentarista filmalkotásokban, és hogy ezek a lenyomatok milyen kapcsolatban állnak a valósággal, milyen funkciókat töltenek be, illetve, hogy milyen módon hatottak vissza a filmezett közegre, valamint a szélesebb társadalmi megítélésre. A hajléktalanok, a társadalmi ellátórendszerek „hálójából” kirekesztődött emberek letminőségében, társadalmi beágyazottságában, saját énképükben mik azok a pozitív vagy negatív változások, esetleg tendenciák, amelyek közvetlenül kapcsolatba hozhatók a médiával, a vizuális és elsősorban a mozgóképes feldolgozásokkal? Melyek azok a sztereotíp, hatásvadász képi jelek és jelentések, amelyek uralják a tömeg-médiát, ugyanakkor veszélyesek, hiszen azzal, hogy további negatív sztereotípiákat erősítenek, csupán a diszkriminációt, a szociális érzéketlenséget növelik és a társadalmi integráció, a szolidaritás ellenében hatnak. Hol húzódnak a társadalmi realitás vizuális reprezentációjában a morális határok? Mennyit bír a celluloid?

A vetítési és konferenciaprogram két teljes napot vesz igénybe. A tervek szerint a filmek délelőtt (9 h-tól) kerülnek vetítésre és a tudományos vitaindító előadások, majd a meghívott alkotókkal és szakemberekkel folytatott moderált kerekasztal-beszélgetések délután, több (4) szekcióban kerülnek sorra.

Az elhangzott előadásokat és a beszélgetéseket, valamint a karakteres vizuális lenyomatokat rögzítjük és egy összefoglaló elektronikus-multimédiás kiadványban tesszük közzé a <http://www.anthropolis.hu> web-portálon: <http://anthropolis.ngo.hu/hajlektalan.html>.

A helyszínen az esemény időpontjában még láthatóak a BMSZKI által rendezett fotó- és grafikai kiállítás alkotásai, amelyeket az intézményben gondozott hajléktalanok készítettek.

¹ (Érdekes, kedvező fejlemények voltak, többek között a „Saját szemmel” Fotóprojekt, és 2003-ban a „Hajléktalanok éjszakája”, amelyek a peremre szorult hajléktalan emberek perspektívájából közelítették meg ezt a súlyos társadalmi problémát.)

Program:

	2004. február 26. (csütörtök)		2004. február 27. (péntek)
	Filmvetítések		Filmvetítések
9 h	Mihályfi László: Rongyosforradalom (60 perc, 1994)	9 h	Havas Gábor: A Revizor, ahogyan a budapesti hajléktalanok előadják Jeles András betanításában (80 perc, Fekete Doboz, 1997)
	A HÁLÓ c. televízió-műsor egy száma (kb. 40 perc)		A FÓKUSZ c. televízió-műsor egy rövid darabja (15 perc, RTL Klub)
11 h	Salamon András: Jonuc és a koldusmaffia (50 perc, Hunnia Filmstúdió, 1996-99)	11 h	Papp Gábor Zsigmond: A flaszter népe (47 perc, 2002)
12 h	A THÉMA c. televízió-műsor egy száma (13 perc)		A Pesty Fekete Doboz filmje (25 perc, Bokszt Stúdió, 2002)
	A FÓKUSZ c. televízió-műsor egy rövid darabja (15 perc, RTL Klub)		A „Szólás szabadsága” c. televízió- műsor egy száma (15 perc, MTV, 2004)
13 h	<i>Ebéd (Büfé a helyszínen)</i>	13 h	<i>Ebéd (Büfé a helyszínen)</i>
14 h	1. Média-szekció Moderátor: Győry Péter (BMSZKI) A. előadó (vitaindító): Hammer Ferenc (ELTE Médiakutató Intézet) B. Marsi Anikó (Fókusz, RTL Klub) C. Kalas Györgyi (Anthropolis) D. ?	14 h	3. Filmes-szekció Moderátor: Ferge Zsuzsa (szociológus) A. előadó (vitaindító): Elbert Márta (filmrendező) B. Füredi Zoltán (filmrendező, Palantír) C. ? D. ?
15 50	<i>Kávészünet</i>	15 50	<i>Kávészünet</i>
16 h	2. Szociológia-szekció Moderátor: Elbert Márta (filmrendező) A. előadó (vitaindító): Ferge Zsuzsa (szociológus) B. ? C. ? D. ?	16 h	4. Szociális-szekció Moderátor: Hammer Ferenc (ELTE Médiakutató Intézet) A. előadó (vitaindító): Győry Péter (BMSZKI) B. Varga Péter (Hajléktalanokért Alapítvány) C. ? D. ?
18 h	<i>Vacsora (Büfé a helyszínen)</i>	18 h	<i>Vacsora (Büfé a helyszínen)</i>
18 h	Zárszó: Komlósi Orsolya (Palantír Alapítvány) rövid összegzése	18 h	Zárszó: Frida Balázs (Anthropolis) rövid összegzése
		18 20	<i>Sajtótájékoztató</i>

Figyelem! A meghívott előadók és regisztrált résztvevők számára az ebéd és a vacsora, valamint a kávé és az ásványvíz **ingyenes**.

A részletes koncepciót, a teljes programot, a jelentkezési lapot, bibliográfiát és a téma elektronikus forrásjegyzékét, kapcsolódó fotógalériákat megtalálhatja a <http://anthropolis.ngo.hu/hajlektalan.html> webcím alatt.